

Styreleders tale

VELKOMMEN

Ordfører, statssekretær, representanter, medlemmer og gjester. Det er en stor glede å ønske velkommen til årsmøte i Pelagisk Forening

Nok et godt sjømatår er gått. Til tross for utfordringer med korona, manglende soneadgang for makrell og stengt loddefiske ble det et godt år med nye rekorder. 2021 ble tidenes beste år for norsk sjømateksport. Etter to år med pandemi står vi nå overfor en ny krise. Framtiden vil bli preget av krigen i Ukraina, en krig som påvirker oss alle. For fiskerinæringen ligger usikkerheten fremover i hvordan forhandlingene med de andre kyststatene påvirkes, det norsk-russiske samarbeidet både på flåtesiden og i fordeling av kvoter og hvordan sjømateksporten påvirkes. Russland, Ukraina og Hviterussland er også viktige konsummarkeder for sild, makrell og lodde, men pelagisk fisk har vist seg å klare seg godt i krisetider.

Fiskerisamarbeidet med Russland fortsetter som før. Myndighetene mener det er grunnleggende for norske interesser å ta vare på fiskerisamarbeidet. Jeg støtter denne tilnærmingen og mener det er vanskelig med en forsvarlig forvaltning av bestandene uten samarbeid.

Likestilling og trakassering

I løpet av fjoråret var det stort fokus på trakassering og likestilling i næringen. Dette har både jeg og resten av styret tatt alvorlig. Det er uhørt at det skal foregå trakassering, og dette gjelder selvsagt for begge kjønn, og foreningen har iverksatt ulike tiltak både for å bekjempe dette og for å ivareta kjønnsbalansen i foreningen. Det er åpenbart at det må være nulltoleranse for trakassering, og en bedre kjønnsbalanse styrker både næringen og rekrutteringen. Tar ikke næringen dette innover seg er vi i utakt med tiden, og vi vil slite med å bli tatt på alvor.

Nye koster- ny kvotemelding

Med regjeringsskifte i høst kom også beskjednen om at det blir en ny kvotemelding. Ny ordlyd, men det handler om det samme. Skal vi ha aktivitet, arbeidsplasser og levende lokalsamfunn langs kysten? Eller skal vi ha få, store og fjerne fiskeriselskaper med superprofitt? Pelagisk Forening har vært en premissgiver i denne debatten. Vi har jobbet hardt for å bevare en næring som bidrar til aktivitet, arbeid og levende lokalsamfunn, og som skaper arbeidsplasser langs hele kysten. Budskapet er det samme nå som nye rammevilkår blir lagt med ny regjering og ny kvotemelding.

Havvind- Europas batteri

Norsk villfisknæring er en framtidsnæring og en leverandør av sunn og bærekraftig mat. At næringen er en blå-grønn næring kan ingen betvile. For eksempel kan du spise 40 ganger mer sild enn storfekjøtt for samme mengde utslipp. For det er stadig kamp om arealet der fiskeriene finner sted. Det jobbes og lobbes hardt for å etablere havvind på fiskefeltene. I utgangspunktet er Pelagisk Forening positiv til andre næringer og annen aktivitet på havet.

Det er med på å gi næringslivet langs kysten flere ben å stå på og skaper aktivitet og arbeidsplasser på norskekysten, noe som er helt i tråd med Pelagisk Forening sitt mål.

Men aktiviteten må ikke være til hinder for fiskerinæringen eller til skade for fisken og gyte- og oppvekstområdene. Jeg etterlyser politikere som står opp for fiskerinæringen, og drar i gang debatten om sameksistens og påvirkning av økosystemet. Og hvor er fiskeriministeren, som også er minister for hav?

Grunnlovene i fiskerinæringen

I fiskerinæringen har vi tre viktige lover; deltakerloven, havressurslova og fiskesalgslagsloven. Disse lovene danner grunnmuren for næringen vår. Deltakerloven og fiskesalgslagsloven er under et stadig press. Lovene bidra til å opprettholde spredt eierskap og begrense konsentrasjon både på eiere og geografisk, og sørge for at ressursrenta blir igjen langs kysten. Betydningen av å verne om disse lovene er derfor åpenbare.

Fiskesalgslagslova bidrar til den beste samfunnsøkonomiske og lønnsomme utnyttelsen av ressursene og gode rammer for førstehåndsomsetning for både fisker og kjøpere. Jeg er bekymret for at fiskesalgslagsloven utfordres når vi får slike hendelser som vi hadde i vinter på loddefisket på Island. Vi fiskere opplevde at likhetsprinsippet ble utfordret da informasjonen ikke kom ut til alle i loddeflåten. Det reiser også spørsmål til hvordan habiliteten håndheves.

Norges Sildesalgslag er avhengig av tillit både hos egne medlemmer, fra kjøperne/samarbeidspartnere og hos myndighetene. Jeg er bekymret for at tilliten og lovvernet svekkes når det oppstår hendelser som dette. Jeg stiller også spørsmål ved vedtak om gjeninnføring av mulighet for leveringsavtaler for leveranser til mel- og olje. Dette er ikke i tråd med de føringer som årsmøtet ga. Vi må verne om auksjonen. Vi må ha et troverdig Sildelag og vi må jobbe for at fiskesalgslagsloven ivaretas på best mulig måte. Og vi må huske på hvem som eier på Sildelaget.

Vi trenger et jevnere loddefiske

Siden stiftelsen av Pelagisk Forening har vi jobbet for å implementere «Islandsmodellen» i loddefisket i Barentshavet. Målet har vært at det skal fastsettes en minimumskvote som oppjusteres hvis resultatene fra gytetoktet tilsier det. Etter press fra næringen har Havforskningsinstituttet de fire siste årene overvåket gyteinnsiget på lodda om vinteren. Nå blir det gjennomgang av metodikken for bestandsrådgivning og Norge kommer til å foreslå en endring som skal åpne for at bestandsrådgivningen for lodde i Barentshavet blir slik rådgivningen på Island er. Jeg mener at årets loddekvote har ingen sammenheng med størrelsen på bestanden og det er på høy tid at denne endringen kommer og at vi ser resultater av jobben vi har nedlagt.

Aktivitet langs kysten og et bærekraftig uttak av bestandene er hva Pelagisk Forening er tuftet på. Og lodda er et viktig bidrag til nettopp dette. Det er derfor også nå tiden for å få i gang et forsøksfiske ved Jan Mayen.

Avslutning

Jeg ser fram til gode og konstruktive diskusjoner på årsmøtet. Jeg vil også benytte anledningen til å takke for godt samarbeid i året som har gått både til departement og politiske partier, Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet. Så vil jeg også takke medlemmene for et godt fiskeriår og styret og andre tillitsvalgte og administrasjon i Pelagisk Forening for et godt samarbeid.

Og med det gjenstår det bare å si lykke til med årsmøtet og erklære årsmøtet for åpnet.

Kristian Sandtorv

Styreleder